

Harelbeke

*Beeldkwaliteitsplan voor het centrum en
ontwerp voor het Marktpllein.*

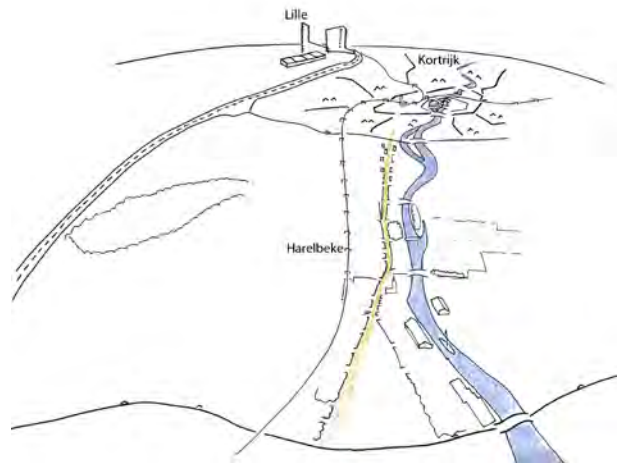
Harelbeke

Beeldkwaliteitsplan voor het centrum en ontwerp voor het Marktpllein.

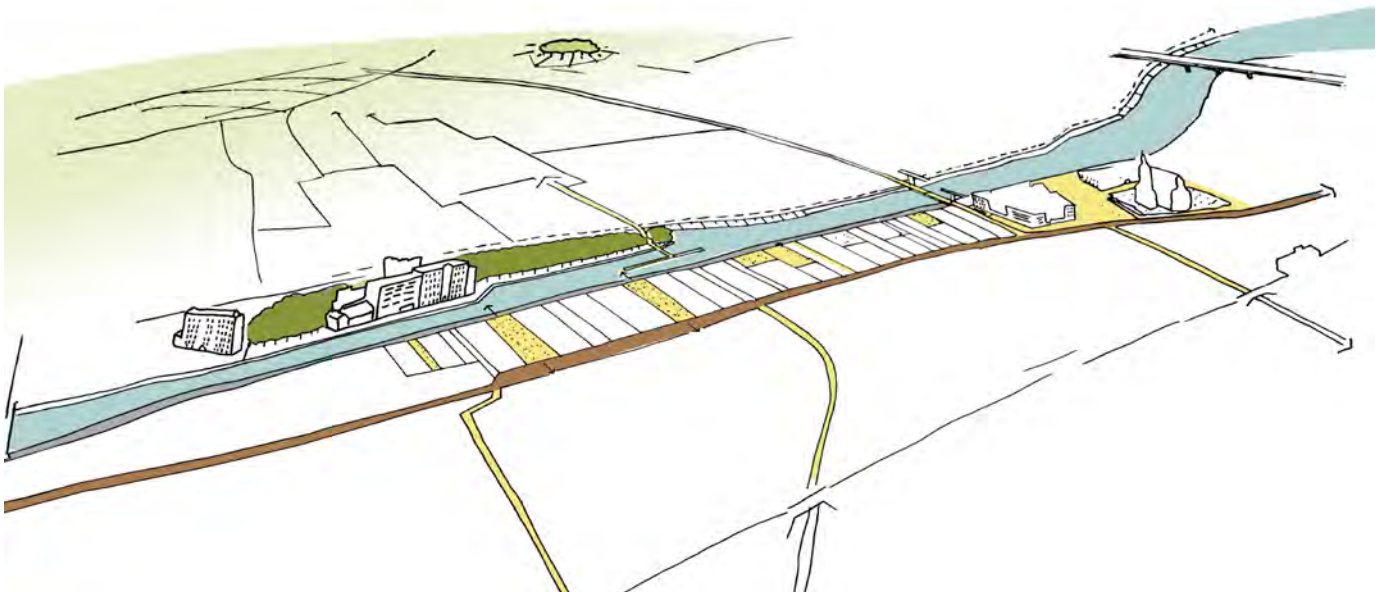
Nergens tussen Kortrijk en Gent liggen rivier, straatweg en spoor zo dicht bijeen als in het centrum van Harelbeke. De voortgaande vernieuwing van deze infrastructuurlijnen heeft in de afgelopen decennia de kwaliteit van de openbare ruimte in het centrum onder druk gezet. Twee opgaven dienen zich nu tegelijkertijd aan. De stad wil de kwaliteit van het centrum verbeteren en Waterwegen en Zeekanaal gaat de brug, de kades en de sluis in de Leie vernieuwen.

Door beide opgaven in één ontwerp te verenigen ontstaat de kans om de stad volwaardig op de rivier te richten en om het stelsel van routes en ruimtes dwars op de rivier aan te vullen en te verfijnen. In deze structuur zijn de rivieroever en de straatweg te beschouwen als de staanders van een ladder. De sporten leggen steeds een specifieke relatie tussen deze twee hoofdruimtes van het centrum. Het nieuwe marktpllein is de meest bijzondere sport van de ladder. Het plein vormt ruimtelijk een eenheid met de nieuwe kades langs de Leie. De stad krijgt hiermee een volwaardige openbare ruimte aan de rivier.

ontwerp: Palmbout Urban Landscapes
In opdracht van: Stad Harelbeke en Waterwegen en Zeekanaal NV.
Ontwerp: 2010-heden.
Programma: winkels, appartementen, marktpllein en inrichting Leie-oeveren.

1.

2.

1. nabijheid van spoor, gewestweg en rivier
2. laddertje van openbare ruimtes
3. plankaart

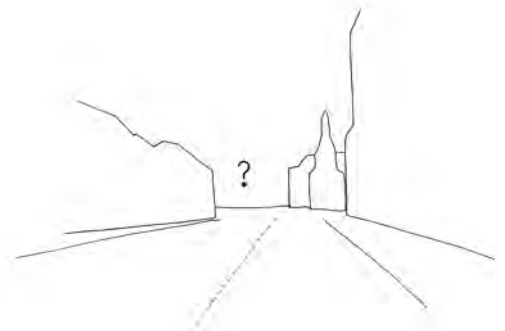
3.

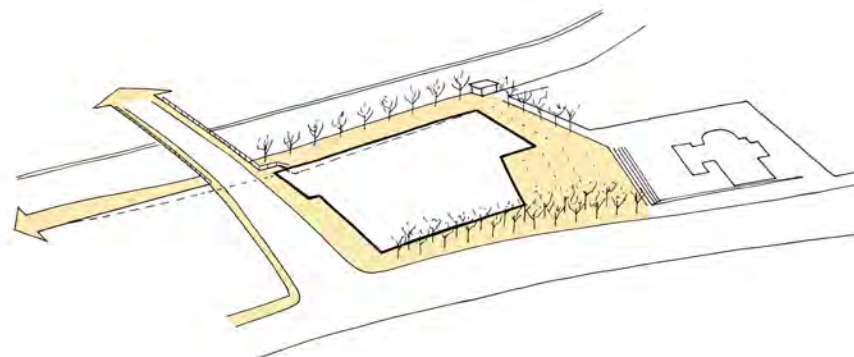
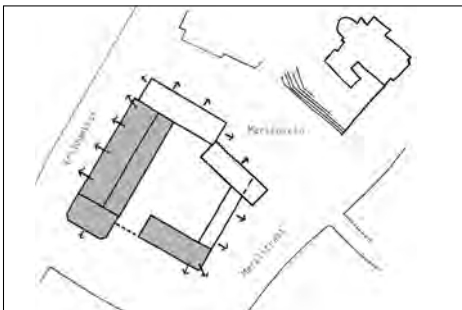
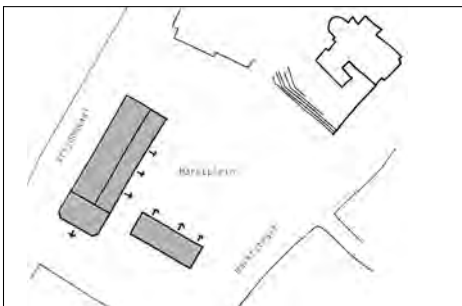
Marktplaats en de Leie

Het huidige marktplaats is geen plein. De appartementengebouwen uit de jaren zestig staan verweerd in de ruimte. Er is geen binding tussen gebouwen, pleinruimte, kade en brug. De openbare ruimtes direct nabij de bebouwing zijn van weinig kwaliteit en roepen geen stedelijk gebruik van deze ruimtes op.

In de nieuwe configuratie is het Marktplaats verkleind en verschoven. De kerk en nieuwe stadsgebouwen vormen de randen van deze stadsruimte. Het plein ligt nu –als een sport van de ladder- opgespannen tussen rivier en straatweg. Bovendien vormt de kerk met zijn kerktuin nu een integraal onderdeel van deze centrumruimte. Hiermee worden aanwezige landschappelijke en architectonische kwaliteiten in het stadscentrum opgenomen in het nieuwe Marktplaats. De samenhang tussen infrastructuur, bebouwing en programma, die het centrum voor de jaren zestig typeerde, wordt in ere hersteld.

1.

3.

Ingerepen:

- Omdraaien oriëntatie bestaande winkels
- Nieuwe winkels langs Marktstraat
- Nieuwe winkels langs Marktplaats

2.

1. het verloren perspectief
2. van schijven naar samenhangend stadsblok
3. continu verblijfsgebied
4. plankaart van het nieuwe Marktplaatsplein

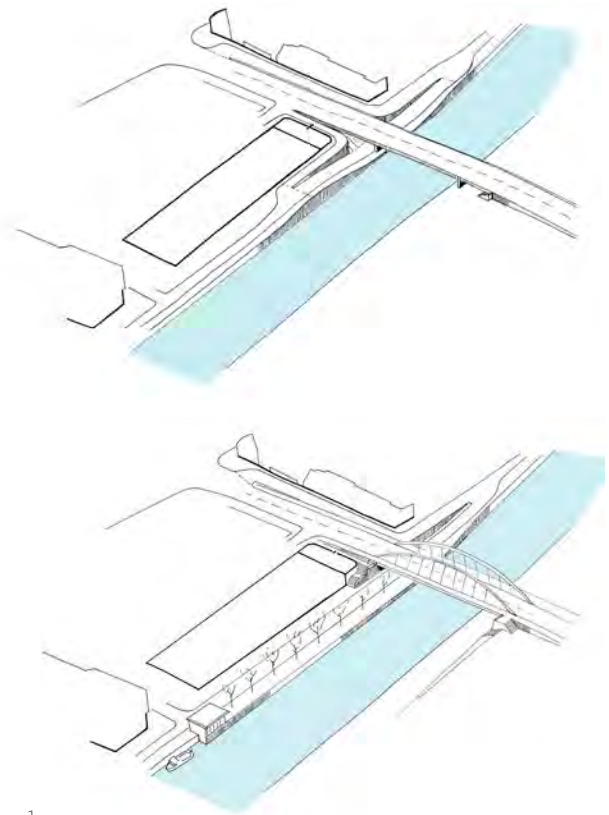

4.

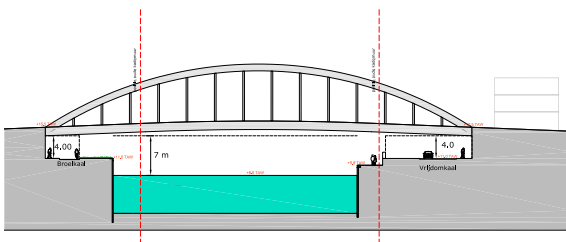
Stadsbordes aan de rivier

Met de vernieuwing van de Leie wordt de loop van de rivier waar mogelijk rechtgetrokken. Dit biedt de mogelijkheid de kade in het centrum te verbreden en tot een verblijfsgebied te maken. Een paviljoen op de kade markeert de ligging van het centrum aan de rivier. De nieuwe kade wordt op twee niveaus aangelegd. Het hoge niveau sluit aan op de winkelbebouwing en biedt ruimte aan verkeer en de weekmarkt. Het lage niveau is verblijfsgebied. Het paviljoen verbindt beide kadeniveaus en krijgt een terras aan het water.

De nieuwe brug overspant in één keer beide kades en de rivier. Hiermee wordt de ruimtelijke kwaliteit van de oevers maximaal gewaarborgd. Voor de verblijfskwaliteit is dit van grote waarde. Een integraal ontwerp van landhoofden, trappartijen en kademuren hecht de civiele techniek aan de stadsruimte. Om deze grote overspanning mogelijk te maken en de constructiedikte te beperken wordt ingezet op een boogbrug. Dit brugtype komt op meerdere plekken langs De Leie voor en voegt zich daarmee binnen het beeld van deze rivier.

1.

2.

1. ontspannen samengaan van kruisende routes
2. grote overspanning voor goede onderdoorgang
3. verblijfskwaliteit aan het water

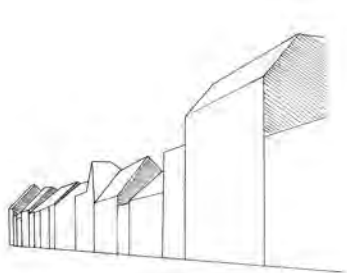

3.

Beeldkwaliteit straatweg

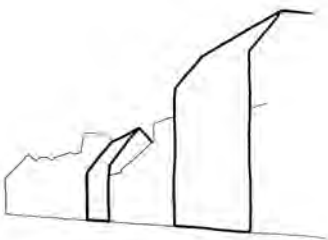
Harelbeke heeft nu een unieke kans een halt toe te roepen aan het sluipenderwijs voortgaande proces van ad-hoc vernieuwing waarmee de ruimtelijke karakteristiek van de kern dreigt te verdwijnen. Het beeldkwaliteitplan biedt de handvaten om regie te voeren op het toekomstige stadsbeeld en daarmee invulling te geven aan het verlangen meer kwaliteit te kunnen bieden. Er wordt daartoe ingezet op het in een zo groot mogelijke samenhang ontwikkelen van bebouwing, infrastructuur en openbare ruimte.

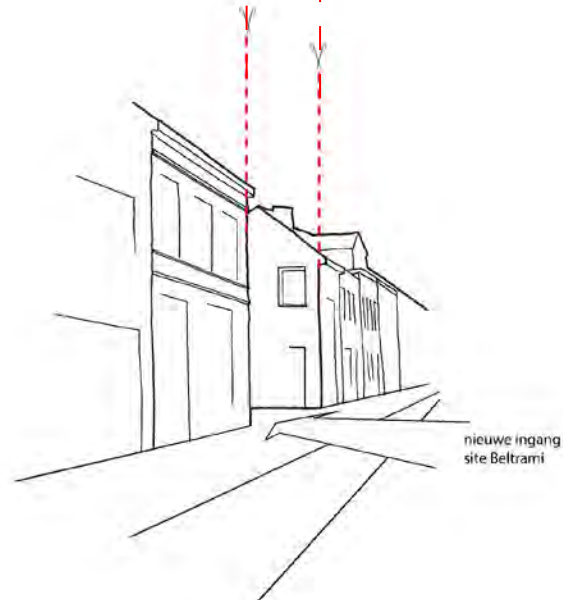
parcelering

samenhang in de gevel

nevenschikking groot en klein

1.

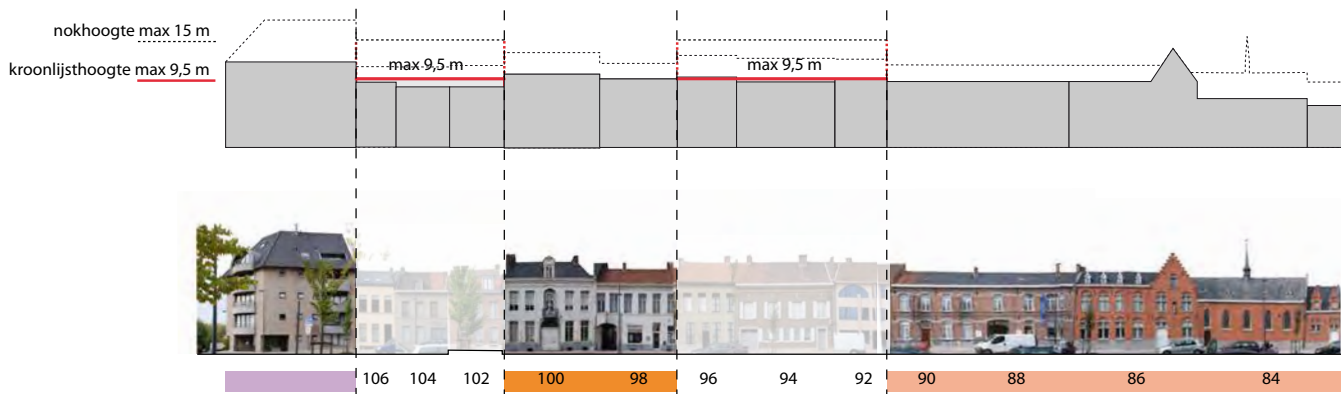
2.

1. nieuwe toegankelijkheid verscholen
terrein

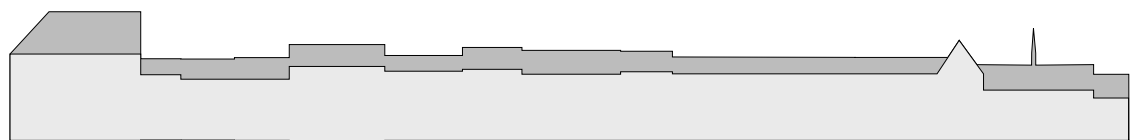
2. thema's voor beeldkwaliteit

3. beeldbepalende elementen bestaande
straatwand en beeldkwaliteits-
richtlijnen

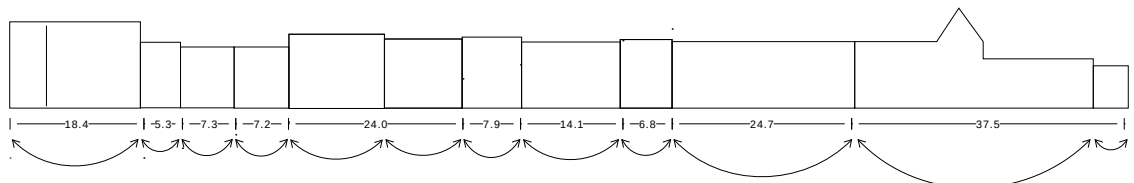
In dit beeldkwaliteitsplan wordt de contrasten tussen de rivier en hoofdweg versterkt. Bij de straatweg richt het beeldkwaliteitsplan zich op de architectonische expressie en het beoogde straatbeeld. De inzet is om de straatweg als rijkgeschakeerde stadsstraat te behouden en nog bestaande architectonische kwaliteiten precies te benoemen en te koesteren. Binnen de contouren van de beeldkwaliteitseisen is ook voor eigentijdse ingrepen nog ruim baan.

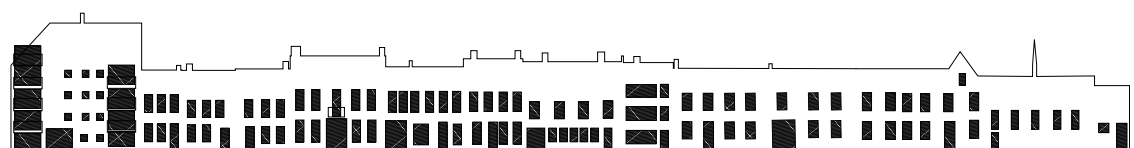
beeldkwaliteitsrichtlijnen

samenhang in silhouet

pandsgewijze parcelering

samenhang in de kleinste korrel

3.

Stadsbeeld aan de Leie

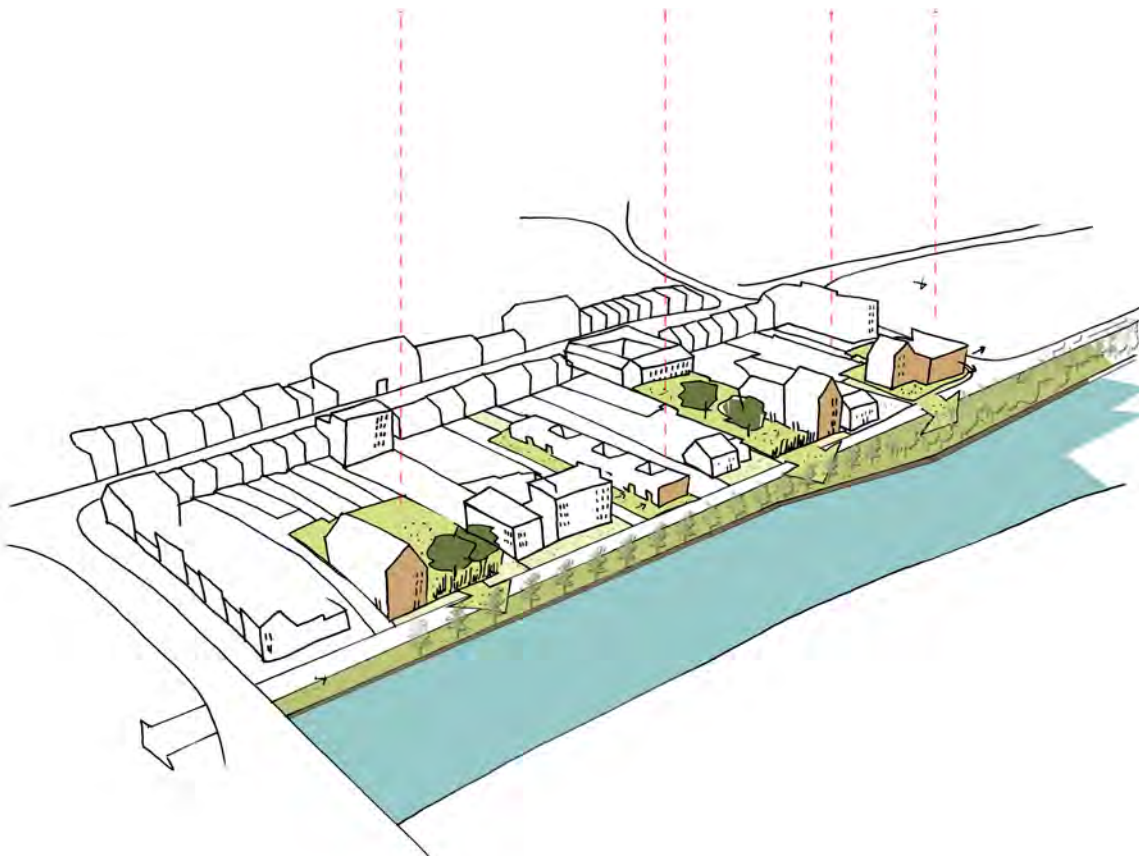
De 'printplaat' legt voldoende precies de beeldbepalende essenties vast, maar laat ook ruimte aan nader te ontwikkelen programmatische verlangens (en soms zelfs onvermoede kansen blootlegt). Het biedt de juiste balans tussen precisie en flexibiliteit om in een ontwikkelproces als regie-instrument te kunnen dienen en het beoogde bebouwingsbeeld te laten ontstaan.

De stadsstructuur van het centrum van Harelbeke biedt de kans om een aantal extra verbindingen tussen de straatweg en de Leie te maken. Deze extra verbindingen hechten de routes in het centrum aan de Leie, en verankeren de rivieroever fijnmaziger aan de stad. Voor een deel bestaan ze al, en voor een deel moet er bij mogelijke herontwikkeling van percelen vorm aan worden gegeven. Gebouwen waarin poorten aanwezig zijn en kavels die de volledige dieptemaat van het terrein beslaan lenen zich hiervoor het beste.

2.

kansen voor interventie

1.

1. kleinschalige interventie in de domeinen

2. continuïteit en transparantie langs de Leie

3. printplaat voor mogelijke ontwikkeling Westwijk

